

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Навчально-науковий інститут фінансів, банківської справи
Кафедра банківської справи та фінансового моніторингу

Затверджено

Науково-методичною радою Університету
протокол від 16.07.2021 № 9
Голова НМР А.О. Монаєнко

Робоча програма

навчальної дисципліни

“Гроші і кредит”

для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

денної та заочної форми навчання

галузь знань 07 “Управління та адміністрування”

спеціальності 071 “Облік та оподаткування”

освітня програма «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»

«Податкове консультування»

статус дисципліни: вибіркова

Ірпінь 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Гроші і кредит» складена на основ освітньо-професійних програм «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика» «Податкове консультування» першого (бакалаврського) рівня спеціальності 07 «Облік та оподаткування», затвердженої Вченою радою Університету «26» 0-2021 р. протокол №5.

Укладачі:

О.І. Береславська, д.е.н., завідувач кафедри
банківської справи та фінансового моніторингу
О.В. Пернарівський, к.е.н., доцент кафедри
банківської справи та фінансового моніторингу;

Рецензенти:

Ю.М. Коваленко, д.е.н., професор кафедри фінансових
ринків;
Н.В. Москаленко, к.е.н, доцент кафедри банківської справи
та фінансового моніторингу

Гарант освітньої програми
«Облік, податковий аудит
та бізнес аналітика»

А.В.Лісовий д.е.н., професор кафедри аудиту
та економічного аналізу

Гарант освітньої програми
«Податкове консультування»

Ю.В.Панура к.е.н., доцент кафедри
податкової політики

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою банківської справи та фінансового моніторингу, протокол від «12» 10 2021 р. №3

Завідувачка кафедри

О. І. Береславська, д.е.н., професор

Розглянуто і схвалено вченою радою Навчально-наукового інституту фінансів, банківської справи, протокол від «10» 10 2021 р. №4

Голова вченої ради
ННІ фінансів, банківської справи

М.В.Рябокінь к.е.н., доцент

Завідувач навчально-методичного відділу

І. В. Качур к.б.н., доцент

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу програму з курсу
“Гроші і кредит”
для підготовки здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік та оподаткування»
освітня програма “Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика”
«Податкове консультування»

На сучасному етапі розвитку ринкової економіки посилюється важливість грошово-кредитних відносин. Кредитні гроші стають основою безготівкових розрахунків. При цьому, вагомості набувають електронні гроші та їх нові види. Мова йде про крипто гроші, які стали популярними у XXI столітті і, за оцінками фахівців, в майбутньому можуть замінити національні гроші.

Суб'єктами грошових відносин є банки, які надають послуги з кредитування економіки, а також домогосподарств. Не останню роль у розвитку грошово-кредитних відносин займає центральний банк, який здійснює нагляд за діяльністю банків та проведення ними різноманітних операцій. Також на розвиток грошово-кредитних відносин здійснюють вплив небанківські фінансові інституції.

В Україні був створений один наглядовий орган - мегарегулятор в особі Національного банку України, який буде здійснювати регулювання діяльності банків та небанківських фінансових інституцій.

У зв'язку з викладеним особливого значення набуває вивчення дисципліни «Гроші та кредит», при підготовці економістів для підприємств усіх галузей народного господарства, банків, небанківських фінансово-кредитних інституцій. Структурно до складу дисципліни входять основні теми, які дають знання та практичні навички у галузі становлення та розвитку грошово-кредитних відносин, механізму формування пропозиції грошей та їх вартості, організації банківської діяльності та небанківських фінансових інституцій, а у сфері діяльності центрального банку.

Робоча програма має логічну побудову, що дозволяє засвоїти сутність таких понять, як «гроші», «кредит», «грошовий оборот», «грошова маса», «банк», «центральный банк» та інші, відповідає вимогам щодо підготовки методичної документації такого рівня та заслуговує на схвальну оцінку і може бути рекомендована для впровадження в освітній процес.

Рецензент:

д.е.н., професор кафедри
фінансових ринків

Ю.В.Коваленко

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу програму з курсу
“Гроші і кредит”
для підготовки здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік та оподаткування»
освітня програма “Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика”
«Податкове консультування»

Робоча програма з дисципліни «Гроші і кредит» розроблена відповідно до навчальних планів для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Облік, податковий аудит та бізнес аналітика», «Податкове консультування».

Вивчення дисципліни «Гроші і кредит» спирається на знання здобутих у процесі вивчення багатьох загальнотеоретичних дисциплін. Водночас дисципліна поглиблює і конкретизує здобуті знання і слугує основою для вивчення інших спеціальних дисциплін.

Останнім часом значною мірою трансформувалися умови функціонування всіх складових ланок економіки, в тому числі і в першу чергу – сфери грошових та фінансових відносин у суспільстві.

Трансформація економічних відносин, динаміка підприємницької діяльності вимагають наявності фахівців, які знаються на основах теорії грошей та кредиту і, водночас, підвищують свої компетентності при використанні нормативних актів, які регламентують практику грошово-кредитних відносин в країні.

Робоча програма побудована з відповідною логічною послідовністю, охоплює тематику грошових відносин, кредитних відносин, регулятивну діяльність центрального банку та діяльність небанківських фінансових установ.

Робоча програма може бути рекомендована для впровадження в освітній процес.

Рецензент:

к.е.н., доцент кафедри банківської
справи та фінансового моніторингу

Н.В. Москаленко

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

	Стор.
1. Передмова	4
2. Опис навчальної дисципліни	5
3. Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями	9
4. Критерії оцінювання	20
5. Засоби оцінювання	25
6. Форми та перелік питань до поточного та підсумкового контролю	25
7. Рекомендована література	28

1. Передмова

Робоча програма навчальної дисципліни «Гроші та кредит» складена на основі освітніх програм «Облік, податковий аудит та бізнес –аналітика», «Податкове консультування» першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форм навчання галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік та оподаткування».

Мета навчальної дисципліни полягає в формуванні у здобувачів вищої освіти економічного мислення, наукового розуміння історії становлення та стану сучасної системи грошово-кредитних відносин. В ході її вивчення здобувачі вищої освіти повинні отримати системні знання про дію об'єктивних законів грошового обігу та кредиту, про мету, завдання та методи державного регулювання сфери грошово-кредитних відносин.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення сутності, функцій, концепції та ролі грошей і кредиту в ринковій економіці, закономірностей та специфіки функціонування грошового ринку як теоретико-методологічної бази державної монетарної політики, структури та практичних засад формування та функціонування грошової системи, основ побудови банківської системи та операцій банків; закономірностей розвитку валютної системи та валютного ринку.

Методи навчання:

1) Група методів за джерелом інформації і сприйняття навчальної інформації – словені (лекція, семінари, бесіда, розповідь); наочні – (ілюстрація, демонстрація, презентація), практичні (збір інформації, її економічна обробка, розрахунки, графічно-схематичне зображення інформації).

2) Група методів за логікою передачі і сприйняття навчального матеріалу: – індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;

3) Група методів за ступенем самостійного мислення при засвоєнні знань – репродуктивні та продуктивні (дослідницькі, пошукові, частково-пошукові);

4) Група методів за ступенем управління навчальним процесом: навчання під керівництвом викладача, самостійна робота здобувача вищої освіти з навчальною та науковою літературою, текстами лекцій, підготовка до семінарських і практичних занять, виконання письмових завдань.

Форми навчання: денна і заочна.

Форма організації занять: навчальний процес здійснюється у таких формах, як класичні лекції, лекції-бесіди, лекції-консультації, тестові завдання, доповіді, презентації, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, запитання понятійного апарату, розв'язання практичних завдань, тренінги, складання конспекту із завдань, що винесені на самостійну роботу, обговорення наукових публікацій тощо.

Організація поточного контролю та підсумкового контролю знань: поточний контроль проводиться у вигляді усного та письмового опитування на семінарських заняттях, підготовки індивідуальних завдань, написання підсумкових контрольних робіт за кожним модулем. Підсумковий контроль передбачено проводити у формі диференційованого заліку.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність Освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Рівень вищої освіти: для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня	Вибіркова	
Модулів – 2	галузь знань 07 “Управління та адміністрування”	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		3-й	3-й
Спеціальність 071 «Облік та оподаткування» Освітня програма “Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика”, «Податкове консультування»	Лекції		
	24 год.	4 год.	
	Семінарські		
	20 год.	2 год.	
	Лабораторні		
	Самостійна робота		
	44 год.	82	
	Індивідуально-консультаційна робота: 2 год.		
Вид контролю: диференційований залік			

2.1. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМУВАННЯ ЯКИХ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Після вивчення курсу “Гроші та кредит” здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями:

ОПШ “Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика”

ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

СК05. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.

СК 08. Ідентифікувати та оцінювати ризики не досягнення управлінських цілей суб’єкта господарювання, не дотримання ним законодавства та регулювання діяльності, не достовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

ФК 02. Здатність формувати консолідовану фінансову звітність групи за національними та міжнародними стандартами, коректно інтерпретувати, оприлюднювати й використовувати

відповідну інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень.

ФК 03. Здійснювати обробку та представлення інформації за результатами бізнес-аналізу з метою прийняття управлінських рішень в різних функціональних сферах діяльності підприємств.

ОПП “Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика”

ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

ЗК.2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК.6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

СК.2. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв’язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК.5. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.

СК.6. Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп’ютерних технологій.

ФК.1. Здатність впроваджувати заходи з удосконалення системи документообігу та контролю за проходженням документів, застосуванням технічних засобів податкової та фінансової роботи з необхідними розрахунками економічного ефекту їх впровадження; орієнтуватись в усіх напрямках діяльності, пов’язаної з роботою Державної фіскальної служби України, виконувати роботу для забезпечення виконання Державною фіскальною службою України всіх зобов’язань перед державою, юридичними та фізичними особами;

ФК.2. Здатність забезпечувати виконання підприємствами та організаціями податкових зобов’язань щодо правильності розрахунків повноти та своєчасності сплати податків і платежів;

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Формулювання результатів навчання для дисципліни “Гроші та кредит” професійної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 071 “Облік та оподаткування” базується на результатах навчання, визначених освітньою програмою, зокрема:

ОПП “Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика”

ПРО1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв’язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР 04. Формувати аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПР 08. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

ПР 09. Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств.

ОПП “Податкове консультування”

ПРН 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв’язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПРН 4. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПРН 8. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

ПРН 9. Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств

2.4. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.

ОПП “Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика”

Пререквізитами вивчення даного предмету є: «Економічна теорія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка».

Постреквізитами вивчення даного предмету є: «Фінанси», «Грошово-кредитна та банківська система держави»

ОПП “Податкове консультування”

Пререквізитами вивчення даного предмету є: «Економічна теорія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка».

Постреквізитами вивчення даного предмету є: «Фінанси», «Грошово-кредитна та банківська система держави»

2.5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Гроші і кредит”

денна форма навчання

Змістові модулі	Кількість годин				
	Лекції	Семін.	Індивід-консул. робота	СРС	Всього
Модуль 1 «Гроші і грошові системи» 1,5 залікових кредити (45 год.)					
Т 1. Сутність та функції грошей	2	2		2	6
Т 2. Грошовий оборот і грошова маса, що його обслуговує	2	2		3	7
Т.3. Грошовий ринок	2	2		3	7
Т.4. Грошові системи	2	1		3	6
Т 5. Інфляція та грошові реформи	2	1		3	6
Т 6. Валютний ринок та валютні системи	2	1	1	4	8
Т.7. Механізм формування пропозиції грошей та монетарна політика	2	1		2	5
Форма контролю – контрольний захід					
Всього за 1 модулем	14	10	1	20	45
Модуль 2 «Кредит та банківництво» 2 залікових кредити (45 год.)					
Т 8. Сутність, форми, види та роль кредиту	2	2		6	10
Т.9. Теоретичні основи процента	2	2		4	8
Т.10. Фінансові посередники грошового ринку.	2	2		5	9
Т.11. Центральний банк в системі монетарного управління та банківського регулювання	2	2		5	9
Т.12. Теоретичні засади діяльності банків	2	2	1	4	9
Форма контролю – контрольний захід					
Всього за модулем	10	10	1	24	45
Підсумкова атестація за 2-м модулем					
Разом годин з курсу	24	20	2	44	90
ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ – диференційований залік					

2.5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Гроші і кредит”

заочна форма навчання

Змістові модулі	Кількість годин				
	Лекції	Семін.	Індивід-консул. робота	СРС	Всього
Модуль 1 «Гроші і грошові системи» 1,5 залікових кредити (45 год.)					
Т 1. Сутність та функції грошей	-	-		4	4
Т 2. Грошовий оборот і грошова маса, що його обслуговує	1	-		7	8
Т.3. Грошовий ринок	-	-		6	6
Т.4. Грошові системи	-	-		6	6
Т 5. Інфляція та грошові реформи	-	-		6	6
Т 6. Валютний ринок та валютні системи	1	-	1	8	10
Т.7. Механізм формування пропозиції грошей та монетарна політика	-	-		5	5
Форма контролю – контрольний захід					
Всього за 1 модулем	2	-	1	42	45
Модуль 2 «Кредит та банківництво» 2 залікових кредити (45 год.)					
Т 8. Сутність, форми, види та роль кредиту	1	1		8	10
Т.9. Теоретичні основи процента	-	-		5	5
Т.10. Фінансові посередники грошового ринку.	-	-		9	9
Т.11. Центральний банк в системі монетарного управління та банківського регулювання	-	-		10	10
Т.12. Теоретичні засади діяльності банків	1	1	1	8	10
Форма контролю – контрольний захід					
Всього за модулем	2	2	1	40	45
Підсумкова атестація за 2-м модулем					
Разом годин з курсу	4	2	2	82	90
ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ – диференційований залік					

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВНИМИ МОДУЛЯМИ **ЗМ 1.(1-7) Гроші і грошові системи**

Тема 1. Сутність та функції грошей

План лекційного заняття.

1. Сутність грошей. Гроші як гроші і гроші як капітал.
2. Походження грошей. Роль держави у творенні грошей.
3. Форми грошей та їх еволюція.
4. Функції грошей.

План семінарського заняття.

1. Охарактеризуйте сутність грошей.
2. Різниця між явищами “гроші як гроші” і “гроші як капітал”.
3. Еволюція грошей.
4. Повноцінні та неповноцінні гроші.
5. Функціональне призначення грошей.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Роль держави у творенні грошей.
2. Характеристика сучасних форм грошей.
3. Криптовалюти та їх перспектива.

Перелік питань для самоконтролю

1. Поясніть, у чому полягає сутність грошей?
2. Що відрізняє гроші від звичайного товару?
3. Чому сталася демонетизація золота?
4. Які функції виконують гроші?
5. У чому полягає різниця між повноцінними і неповноцінними грошами?
6. Чому неповноцінні гроші називають ще кредитними?
7. Чим кредитні гроші відрізняються від паперових?
8. Що таке “електронні гроші”? Що у них є спільного і відмінного від готівкових грошей і депозитних грошей?
9. Назвіть п'ять основних властивостей грошей. Яка з них є базовою?

Рекомендована література:

- Основна [1,2].
Допоміжна [5].
Інформаційні ресурси Інтернет [9, 10, 11, 12].
Міжнародні видання [14, 15, 16, 17].

Тема 2. Грошовий оборот і грошова маса, що його обслуговує

План лекційного заняття.

1. Сутність та економічна основа грошового обороту.
2. Модель грошового обороту.
3. Структура грошового обороту за економічним змістом та формою платіжних засобів.
4. Маса грошей в обороті. Грошові агрегати та грошова база.
5. Швидкість обороту грошей.

План семінарського заняття.

1. Поняття грошового обороту.

2. Макроекономічна модель грошового обороту.
3. Класифікаційні ознаки структури грошового обороту.
4. Грошова маса, грошова база та швидкість обігу грошей. Рівняння І.Фішера.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

1. Грошові потоки та їх балансування.
2. Агрегати грошової маси в Україні.
3. Проблема монетизації економіки України.

Перелік питань для самоконтролю

1. У чому полягає сутність та основні риси грошового обороту?
2. Назвіть основні потоки грошей, по яких вони рухаються в процесі обороту.
3. Які два потоки в грошовому обороті рівнозначні і повинні балансуватись?
4. Назвіть вхідні і вихідні потоки у групи суб'єктів «сімейні господарства» і поясніть, як вони балануються.
5. На які три сектори можна розділити грошовий оборот за економічним змістом його потоків?
6. Чи входить до агрегату М0 запас готівки в касах комерційних банків?
7. Чи входить до агрегату М3 запас грошей, який зберігають комерційні банки на своїх коррахунках у центральному банку?
8. Чи є зміна швидкості обігу грошей самостійним фактором впливу на ринкову кон'юнктуру чи це лише механічний наслідок зміни маси грошей, коли при збільшенні маси швидкість зменшується, а при зменшенні — збільшується?
9. Поясніть, що означає показник монетизації ВВП?

Рекомендована література:

- Основна [1,2].
 Допоміжна [5, 8].
 Інформаційні ресурси Інтернет [9, 10, 11, 12].
 Міжнародні видання [14, 15, 16, 17].

Тема 3. Грошовий ринок

План лекційного заняття.

1. Сутність та особливості функціонування грошового ринку.
2. Інституційна модель грошового ринку.
3. Структура грошового ринку.
4. Основи механізму функціонування ринку грошей та ринку капіталу.

План семінарського заняття.

1. Поняття та економічне призначення грошового ринку.
2. Суб'єкти грошового ринку.
3. Структура грошового ринку.
4. Попит на гроші та їх пропозиція.
5. Процентна ставка як ціна грошей на грошовому ринку.
6. Мотиви накопичення грошей.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

1. Попит та пропозиція на ринку грошей.
2. Попит на гроші як капітал.
3. Інструменти ринку грошей та ринку капіталу.

Перелік питань для самоконтролю

1. Що таке грошовий ринок?
2. Що є інструментом купівлі-продажу на грошовому ринку?
3. Як називаються інструменти, що використовуються на грошовому ринку?

4. Що таке боргові і не боргові інструменти грошового ринку?
5. Хто є суб'єктами грошового ринку? На якому секторі грошового ринку діють фінансові посередники?
6. Назвіть основні групи фінансових посередників?
7. Чим відрізняється грошовий ринок від ринку грошей, а ринок грошей від ринку капіталів?
8. Що таке попит на гроші?
9. Які три мотиви накопичення грошей визнаються в економічній літературі?
10. У чому полягає сутність пропозиції грошей?
11. Як впливає грошова емісія на пропозицію грошей?
12. Назвіть інструменти ринку грошей і ринку капіталів.

Рекомендована література:

Основна [1,2].

Допоміжна [5,8].

Інформаційні ресурси Інтернет [9, 10, 11, 12].

Міжнародні видання [14, 15, 16, 17].

Тема 4. Грошові системи

План лекційного заняття

1. Сутність, призначення та структура грошової системи.
2. Види грошових систем та їх еволюція.
3. Методи прямого державного регулювання грошового обороту і грошового ринку.
4. Платіжні системи.
5. Методи опосередкованого регулювання грошового обороту і грошового ринку.
6. Грошово-кредитна політика.

План семінарського заняття

1. Поняття грошової системи та її структура.
2. Еволюція грошових систем та їх види.
3. Поняття платіжних систем та їх необхідність.
4. Методи прямого та опосередкованого регулювання грошового обороту і грошового ринку.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Створення та розвиток грошової системи в Україні.
2. Структура вітчизняної грошової системи.
3. Платіжні системи України.
4. Грошово-кредитна політика в Україні.

Перелік питань для самоконтролю

1. Що таке грошова система?
2. Чому грошова система визначається загальнодержавними законами?
3. Назвіть елементи грошової системи.
4. Як поділяються грошові системи залежно від форми функціонування грошей?
5. Які ви знаєте форми металевих грошових систем?
6. Назвіть основні системи забезпечення банкотної емісії за умов золотомонетного стандарту.
7. Що означає та на яких засадах функціонує паперова грошова система?
10. Дайте характеристику системи кредитних грошей. Чим вона відрізняється від системи паперових грошей?
11. Що таке грошово-кредитна політика?
12. Що є спільного і відмінного між грошово-кредитною і фіскальною політиками щодо їх впливу на розвиток економіки?
13. Назвіть основні цілі та інструменти грошово-кредитної політики.

14. Що таке платіжна система і чому вона є інструментом прямого регулювання грошового обороту?
15. Охарактеризуйте грошову систему України.

Рекомендована література:

- Основна [1,2].
 Допоміжна [5,8].
 Інформаційні ресурси Інтернет [9, 10, 11, 12].
 Міжнародні видання [14, 15, 16, 17].

Тема 5. Інфляція та грошові реформи

План лекційного заняття

1. Сутність та закономірності розвитку інфляції.
2. Причини інфляції.
3. Економічні та соціальні наслідки інфляції.
4. Державне регулювання інфляції.
5. Сутність та види грошових реформ.

План семінарського заняття

1. Поняття інфляції та закономірності її розвитку.
2. Інфляція як монетарне та немонетарне явище.
3. Негативні наслідки інфляції.
4. Антиінфляційна політика держави.
5. Грошові реформи.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Особливості інфляції в Україні.
2. Антиінфляційна політика уряду України.
3. Особливості проведення грошової реформи в Україні.

Перелік питань для самоконтролю

1. Що таке інфляція?
2. У чому полягають причини інфляції. Чому М. Фрідман вважає, що інфляція скрізь і завжди є монетарним феноменом?
3. Чи будь-яке зростання цін є інфляцією? Чи зводиться інфляція тільки до зростання цін?
4. Що таке повзуча, галопуюча і гіперінфляція?
5. Чи завжди інфляція негативно впливає на економіку?
6. Назвіть особливості інфляції в Україні в 90-ті роки?
7. Дайте визначення поняття грошової реформи?
8. Які види грошових реформ Ви знаєте?
9. Назвіть основні особливості грошової реформи в Україні?

Рекомендована література:

- Основна [1,2].
 Допоміжна [5,7,8].
 Інформаційні ресурси Інтернет [9, 10, 11, 12].
 Міжнародні видання [14, 15, 16, 17].

Тема 6. Валютний ринок та валютні системи

План лекційного заняття

1. Сутність валюти та валютних відносин.

2. Валютний ринок та види валютних операцій на ринку.
3. Валютний курс.
4. Валютні системи та валютне регулювання.
5. Платіжний баланс.
6. Поняття золотовалютних резервів.
7. Світова валютна система та її еволюція.

План семінарського заняття

1. Поняття валюти та валютних відносин. Конвертованість валюти.
2. Види валютних операцій на валютному ринку.
3. Види валютного курсу.
4. Валютна система країни та її структура.
5. Регулювання валютного курсу як основа стабільності розвитку економіки.
6. Джерела надходження валюти в країну та формування золотовалютних резервів.
7. Еволюція світової валютної системи.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Особливості формування валютного ринку в Україні.
2. Інституційне та інфраструктурне забезпечення валютного ринку.
3. Управління золотовалютними резервами.
4. Міжнародні ринки грошей та капіталів.

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Збір даних для виконання розрахункової роботи на прогнозування зміни курсу гривні щодо обраної іноземної валюти.
2. Методика прогнозування зміни курсу гривні щодо обраної іноземної валюти.

Перелік питань для самоконтролю

1. Чим поняття «валюта» відрізняється від поняття «гроші»?
2. Які види валют Ви можете назвати?
3. Поясніть поняття «валютні відносини» і назвіть їх учасників (суб'єктів). Чи обмежуються валютні відносини тільки зовнішньоекономічними відносинами?
4. Що таке конвертованість валюти, які види конвертованості валюти Ви знаєте?
5. Що таке валютний курс, які види валютних курсів Ви знаєте?
6. Що таке валютний ринок, які види валютних ринків Ви знаєте?
7. Що таке валютна система, валютна політика, валютне регулювання?
8. Назвіть органи валютної політики і валютного регулювання в Україні.
9. Що таке платіжний баланс? За рахунок яких джерел здійснюється балансування платіжного балансу?
10. Що таке золотовалютні резерви, яке їх призначення та склад?
11. Визначте поняття та основні елементи світової валютної системи.

Рекомендована література:

- Основна [1,2].
 Допоміжна [4, 5, 6].
 Інформаційні ресурси Інтернет [9, 10, 11, 12].
 Міжнародні видання [14, 15, 16, 17].

Тема 7. Механізм формування пропозиції грошей та монетарна політика

План лекційного заняття

1. Загальна характеристика формування пропозиції грошей та структури грошової бази.
2. Формування центральним банком грошової бази.

3. Грошово-кредитний мультиплікатор та вплив центрального і комерційних банків на його рівень.
4. Вплив небанківських інституцій на грошовий мультиплікатор.

План семінарського заняття

1. Пропозиція грошей та складові грошової бази.
2. Формування центральним банком грошової бази.
3. Поняття грошово-кредитного мультиплікатора.
4. Вплив банківських та небанківських установ на величину мультиплікатора.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Вплив уряду та державного бюджету на пропозицію грошей.
2. Узагальнення процесу формування пропозиції грошей.
3. Роль грошово-кредитної політики у формуванні пропозиції грошей.

Перелік питань для самоконтролю

1. З яких двох етапів складається процес формування пропозиції грошей?
2. Які основні суб'єкти процесу формування пропозиції грошей?
3. Охарактеризуйте укрупнені статті активів НБУ. Як пов'язана з грошовою базою кожна з них?
4. Охарактеризуйте укрупнені статті пасивів НБУ. Як пов'язана з грошовою базою кожна з них?
5. Назвіть складові грошової бази. Які складові грошової бази піддаються грошовій мультиплікації, а які ні?
6. Яку роль відіграють банківські резерви у формуванні пропозиції грошей?
7. Що таке обов'язкові резерви і як вони визначаються?
8. Що таке вільні резерви і як вони визначаються?
9. Які інструменти використовує НБУ для зміни грошової бази?
10. Як відбувається процес простої мультиплікації депозитів?
11. Як впливає грошово-кредитна політика НБУ на формування грошової бази?
12. За яких умов бюджетний дефіцит впливає на грошову базу і пропозицію грошей?

Рекомендована література:

- Основна [1,2].
 Допоміжна [5, 7, 8].
 Інформаційні ресурси Інтернет [9, 10, 11, 12].
 Міжнародні видання [14, 15, 16, 17].

ЗМ 2 (8-12). Кредит та банківництво

Тема 8. Сутність та функції кредиту. Форми, види та роль кредиту.

План лекційного заняття

1. Сутність та структура кредиту.
2. Загальні передумови та економічні чинники необхідності кредиту.
3. Функції кредиту.
4. Стадії та закономірності руху кредиту.
5. Принципи кредитування.
 6. Класифікація кредиту.
 7. Характеристика основних видів кредиту.
 8. Роль кредиту в розвитку економіки.

План семінарського заняття

1. Поняття кредиту та його структура.
2. Чинники, що сприяли формуванню кредитних відносин та появі кредиту.
3. Функції кредиту та стадії його руху.

4. Закономірності руху кредиту.
5. Принципи кредитування.
6. Основні класифікаційні ознаки кредиту.
7. Форми кредиту: товарна та грошова.
8. Види кредиту та їх характеристика.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Єдність кредиту з іншими економічними категоріями та відмінності між ними.
2. Еволюція розвитку кредитних відносин.
3. Розвиток кредитних відносин в Україні.

Перелік питань для самоконтролю

1. Які загальноекономічні причини необхідності кредиту?
2. Які передумови виникнення кредитних відносин?
3. У чому сутність кредиту?
4. За якими ознаками відносини між економічними суб'єктами можна віднести до кредитних?
5. Що є спільного та відмінного між кредитом та грошима?
6. Яка структура кредиту та її елементи?
7. Які основні закономірності руху кредиту на мікро- і на макрорівнях?
8. Які основні принципи організації кредитних відносин?
9. Які критерії лежать в основі виділення форм і видів кредиту?
10. Які форми і види кредиту Ви знаєте?
11. Яка функція кредиту є найбільш визнаною?
12. Чим обмежується надання комерційного кредиту?
13. Як класифікується банківський кредит?
14. Хто надає споживчий кредит?
15. У чому полягає призначення меж кредиту і чим вони визначаються?
16. Яку роль відіграє кредит у розвитку економіки?
17. Якими рисами характеризується розвиток кредиту в період переходу України до ринкових відносин?

Рекомендована література:

- Основна [1,2].
 Допоміжна [3].
 Інформаційні ресурси Інтернет [9, 10, 11, 12].
 Міжнародні видання [14, 15, 16, 17].

Тема 9. Теоретичні основи процента.

План лекційного заняття

1. Сутність та вимірники процента.
2. Теорія вибору портфеля активів.
3. Поведінка ринкових процентних ставок.
4. Ризикова та строкова структура процентних ставок.
5. Способи нарахування процентів.
6. Функції та роль процента.

План семінарського заняття

1. Поясніть сутність процента.
2. Вимірники процента. Поточна дисконтована вартість майбутніх грошових потоків.
3. Теоретичні підходи до вибору портфеля активів.

4. Способи нарахування процентів.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Теорія вибору портфеля активів Марковіца.
2. Функції та роль процента.

Перелік питань для самоконтролю

1. Що таке позичковий процент?
2. Чим обумовлюється сплата позичкового процента?
3. Дайте класифікацію процентних ставок за різними критеріями.
4. Як визначаються проценти за простою процентною ставкою?
5. Коли доцільно застосовувати складні проценти?
6. Які питання має вирішувати інвестор при формуванні свого портфеля активів?
7. Що таке ризикова структура процентних ставок та від яких чинників вона залежить?
8. Які способи нарахування процентів Вам відомі?

Рекомендована література:

Основна [1,2].

Допоміжна [7,9,12].

Інформаційні ресурси Інтернет [9, 10, 11, 12].

Міжнародні видання [14, 15, 16, 17].

Тема 10. Фінансові посередники грошового ринку

План лекційного заняття

1. Сутність, призначення та види фінансового посередництва.
2. Економічні вигоди фінансового посередництва.
3. Банки як провідні інституції фінансового посередництва. Функції банків.
4. Небанківські фінансові інституції.
5. Фінансове регулювання. Банківська система в механізмі фінансового регулювання.
6. Інновації у фінансовому посередництві.

План семінарського заняття

1. Поняття фінансового посередництва та його види.
2. Функції фінансових посередників.
3. Банки як провідні установи фінансового посередництва.
4. Небанківські фінансові інституції та їх роль у фінансовому посередництві.
5. Регулювання діяльності фінансових посередників.
6. Інновації у фінансовому посередництві.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Економічні вигоди фінансового посередництва.
2. Функції банків та небанківських фінансових установ.
3. Договірні та інвестиційні фінансові посередники.

Перелік питань для самоконтролю

1. Чи всіх посередників грошового ринку можна назвати фінансовими? Чим характерна діяльність фінансових посередників?
2. У чому полягають економічне призначення та переваги фінансового посередництва?
3. Чи всі види банків виконують посередницьку функцію на грошовому ринку?
4. Що таке базові операції банку і чому банківське законодавство не дозволяє їх виконувати небанківським фінансовим посередникам і одночасно дозволяє банкам виконувати не базові операції.
5. Як можна відрізнити спеціалізований банк від небанківської фінансово-кредитної установи?

6. Що таке банківська система? Чим відрізняються функції і призначення банківської системи від функцій і призначення окремих банків?
7. Назвіть специфічні ознаки банківської системи, які відрізняють її від інших економічних систем?
9. Чи зберігають комерційні банки економічну самостійність у строго централізованій банківській системі?
10. До якої категорії слід відносити інвестиційні банки — до банків чи до небанківських фінансових посередників і чому?
11. Чому для практики так важливо правильно визначити, що таке банк
12. У чому полягає функціональна відмінність інвестиційних фондів від фінансових компаній?

Рекомендована література:

- Основна [1,2].
 Допоміжна [8].
 Інформаційні ресурси Інтернет [9, 10, 11, 12, 13].
 Міжнародні видання [14, 15, 16, 17].

Тема 11. Центральний банк в системі монетарного управління та банківського регулювання

План лекційного заняття

1. Призначення, роль та основи організації центрального банку.
2. Походження та розвиток центральних банків.
3. Незалежний статус центральних банків.
4. Функції центрального банку.
5. Грошово-кредитна політика центральних банків.
6. Місце центрального банку в системі банківського регулювання та нагляду.

План семінарського заняття

1. Призначення центрального банку та основи його організації.
2. Еволюція розвитку центральних банків.
3. Особливий правовий статус центрального банку.
4. Функціональне призначення центрального банку.
5. Формування та реалізація грошово-кредитної політики центрального банку.
6. Пруденційний нагляд центрального банку.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Стратегічні та проміжні цілі центрального банку.
2. Сутність грошово-кредитної політики центрального банку.
3. Еволюція розвитку Національного банку України.

Перелік питань для самоконтролю

1. У чому полягає призначення центрального банку?
2. Яку роль відіграє центральний банк у формуванні пропозиції грошей?
3. Які причини виникнення емісійних банків?
4. Причини і шляхи створення центральних банків.
5. У чому полягає незалежність центрального банку і яке вона має значення?
6. Охарактеризуйте основні чинники, що визначають незалежний статус центрального банку.
7. Чи є цілком незалежним Національний банк України?
8. Охарактеризуйте функції центрального банку.
9. У чому полягає призначення кредитів центрального банку?
10. Що таке стратегічні, проміжні й тактичні цілі грошово-кредитної політики? Як вони пов'язані

між собою?

11. Охарактеризуйте всі інструменти грошово-кредитної політики, які застосовують центральні банки.
12. Охарактеризуйте зміст регулювання банківської діяльності.

Рекомендована література:

- Основна [1,2].
 Допоміжна [4,5, 6, 7, 8].
 Інформаційні ресурси Інтернет [9, 10, 11, 12].
 Міжнародні видання [14, 15, 16, 17].

Тема 12. Теоретичні засади діяльності банків

План лекційного заняття

1. Призначення та класифікація банків.
2. Походження та розвиток банків.
3. Банківська діяльність як галузь економіки, її організація та регулювання.
4. Банківництво як вид бізнесу.
5. Банківські ризики та основи їх менеджменту.
6. Стабільність банків і механізм її забезпечення.

План семінарського заняття.

1. Охарактеризуйте класифікаційні ознаки банків.
2. Еволюція розвитку банків.
3. Банківництво як окрема галузь економіки та бізнесу.
4. Операції банків.
5. Ризики банківської діяльності.
6. Регулювання банківського бізнесу.

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Збір даних для виконання роботи на аналіз кредитного продукту обраного банку.
2. Методика виконання роботи на аналіз кредитного продукту обраного банку.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Необхідність банківського бізнесу.
2. Пасивні і активні операції банків.
3. Посередницькі операції банків.
4. Стабільність банківської діяльності.

Перелік питань для самоконтролю

1. Що таке банк?
2. За якими ознаками класифікуються банки?
3. Коли виникли банки?
4. У чому сутність пасивних та активних операцій банків?
5. З чого складаються депозитні ресурси банків?
6. Що належить до позичених коштів банків?
7. Що таке кредитний ризик?
8. Які існують засоби мінімізації кредитного ризику?
9. Що таке банківські інвестиції?
10. Які ризики притаманні банківським інвестиціям?
11. Які цілі інвестиційних операцій комерційних банків?
12. У чому полягає специфіка банківського бізнесу? Які його цілі?
13. За якими ознаками класифікуються банківські послуги?
14. Які Ви знаєте складові банківської стабільності?

15. Прибутковість банку і показники її вимірювання.

Рекомендована література:

Основна [1,2].

Допоміжна [3, 8].

Інформаційні ресурси Інтернет [9, 10, 11, 12].

Міжнародні видання [14, 15, 16, 17].

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, представлено в табл. 4.1.

Максимальна кількість балів отримана здобувачем вищої освіти на семінарському занятті становить 2 бали.

Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення семінарського / лабораторного / практичного заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE (максимально до 5 балів).

Таблиця 4.1

Розподіл балів з навчальної дисципліни “Гроші і кредит”
Денна форма навчання

Модулі	Модуль 1 (24 бали)						
Змістові модулі	Т.1	Т.2	Т.3	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7
Кількість балів за змістові модулі							
Відповідь на семінарському занятті	2	2	2	2	2	2	2
Індивідуальна робота	-	-	-	-	-	5	-
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Контрольний захід	5						
	Модуль 2 (26 балів)						
Змістові модулі	Т.8	Т.9	Т.10	Т.11	Т.12		
Кількість балів за змістові модулі							
Відповідь на семінарському занятті	2	2	2	2	2		
Індивідуальна робота	-	-	-	-	-	6	
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE	5						
Контрольний захід	5						
Диференційований залік	50						

Підсумковий контроль = 50 + 50 = 100 балів

Розподіл балів з навчальної дисципліни “Гроші і кредит”
Заочна форма навчання

Модулі	Модуль 1 (20балів)							Підсумковий контроль = 50 + 50 = 100 балів
Змістові модулі	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	
Кількість балів за змістові модулі								
Відповідь на семінарському занятті	-	-	-	-	-	-	-	
Індивідуальна робота	20							
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
	Модуль 2 (30 балів)							
Змістові модулі	T.8	T.9	T.10	T.11	T.12			
Кількість балів за змістові модулі								
Відповідь на семінарському занятті	5	-	-	-	5			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Контрольний захід	20							
Диференційований залік	50							

Таблиця 4.2

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
2(5)	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно відповів на усі тестові завдання.
1	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно відповів на більшість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Неправильно відповів на більшість тестових завдань.

Критерії оцінювання контрольних робіт.

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 5 (20)балів.

Таблиця 4.3

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	2 (8)
Тестовий блок	3 (12)
Всього	5 (20)

Таблиця 4.4

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	2 (8)
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1 (2)
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Таблиця 4.5

Критерії оцінювання тестового блоку

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який повністю розкрив всі питання та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	3(12)
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який розкрив сутність лише окремих питань та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	2 (4)
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який взагалі не розкрив сутність визначень.	1

Критерії оцінювання індивідуальної роботи.

У робочій програмі зазначається назва індивідуального завдання, його обсяг, структура, коротка характеристика змісту і вимог до виконання та оцінювання

Індивідуальна робота здійснюється у формі розрахункової роботи і оцінюється від 0 до 6 (20) балів.

Таблиця 4.6

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
5,6 (20)	Роботу виконано без помилок, наведені правильні висновки
3 (6)	Роботу виконано з помилками, наведені неправильні висновки або вони відсутні
0	Роботу не виконано

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та підсумкового модульного контролю (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку (табл.4.7):

Таблиця 4.7

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Екзамен	Залік
90-100	A	Відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	високий (творчий)	Відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	достатній (конструктивно-варіативний)	Добре	

70-79	C	Добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.			
60-69	D	Задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	середній (репродуктивний)	задовільно	
50-59	E	Достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.			
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.			

Результати складання екзаменів оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вносяться у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно» і «не зараховано»).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

5. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Перелік засобів оцінювання, які застосовуються при вивченні навчальної дисципліни:
диференційований залік;
тести;
комп'ютерне тестування на платформі MOODLE УДФСУ;
реферати;
студентські презентації та виступи на семінарах;
аналіз конкретних навчальних ситуацій (case study).

6. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. У чому полягає сутність грошей?
2. Що відрізняє гроші від звичайного товару?
3. Чому сталася демонетизація золота?
4. Які функції виконують гроші?
5. У чому полягає різниця між повноцінними і неповноцінними грошами?
6. Чому неповноцінні гроші називають ще кредитними?
7. Чим кредитні гроші відрізняються від паперових?
8. Що таке "електронні гроші"? Що у них є спільного і відмінного від готівкових грошей і депозитних грошей?
9. Назвіть п'ять основних властивостей грошей. Яка з них є базовою?
10. Визначте сутність та основні риси грошового обороту.
11. Назвіть основні потоки грошей, по яких вони рухаються в процесі обороту.
12. Які два потоки в грошовому обороті рівнозначні і повинні балансуватись?
13. Назвіть вхідні і вихідні потоки у групи суб'єктів «сімейні господарства» і поясніть, як вони балансуються.
14. На які три сектори можна розділити грошовий оборот за економічним змістом його потоків?
15. Чи входить до агрегату М0 запас готівки в касах комерційних банків?
16. Чи входить до агрегату М3 запас грошей, який зберігають комерційні банки на своїх коррахунках у центральному банку?
17. Поясніть, що означає показник монетизації ВВП?
18. Що таке грошовий ринок?
19. Що є інструментом купівлі-продажу на грошовому ринку?
20. Як називаються інструменти, що використовуються на грошовому ринку?
21. Що таке боргові і не боргові інструменти грошового ринку?
22. Хто є суб'єктами грошового ринку? На якому секторі грошового ринку діють фінансові посередники?
23. Назвіть основні групи фінансових посередників?
24. Чим відрізняється грошовий ринок від ринку грошей, а ринок грошей — від ринку капіталів?
25. Що таке попит на гроші?
26. Які три мотиви накопичення грошей визнаються в економічній літературі?
27. У чому полягає сутність пропозиції грошей?
28. Назвіть інструменти ринку грошей і ринку капіталів.
29. Що таке грошова система, чим вона відрізняється від таких понять, як грошовий оборот, грошові відносини, грошовий ринок?
30. Які ви знаєте елементи грошової системи?
31. Як поділяються грошові системи залежно від форми функціонування грошей?
32. Які ви знаєте форми металевих грошових систем?
33. Дайте характеристику системи кредитних грошей. Чим вона відрізняється від системи паперових грошей?

34. Назвіть основні цілі та інструменти грошово-кредитної політики.
35. Що таке платіжна система?
36. Що таке інфляція?
37. Що таке повзуча, галопуюча і гіперінфляція?
38. Назвіть особливості інфляції в Україні в 90-ті роки?
39. Які види грошових реформ Ви знаєте?
40. Які види валют Ви можете назвати?
41. Поясніть поняття «валютні відносини» і назвіть їх учасників (суб'єктів). Чи обмежуються валютні відносини тільки зовнішньоекономічними відносинами?
42. Що таке конвертованість валюти, які є види конвертованості валюти?
43. Що таке валютний курс, які види валютних курсів Ви знаєте?
44. Що таке валютний ринок, які види валютних ринків Ви знаєте?
45. Що таке валютна система, валютна політика, валютне регулювання?
46. Назвіть органи валютної політики і валютного регулювання в Україні.
47. Що таке платіжний баланс?
48. Що таке золотовалютні резерви, яке їх економічне призначення та склад?
49. Назвіть основних суб'єктів процесу формування пропозиції грошей.
50. Назвіть складові грошової бази.
51. Яку роль відіграють банківські резерви у формуванні пропозиції грошей?
52. Що таке обов'язкові резерви і як вони визначаються?
53. Що таке вільні резерви і як вони визначаються?
54. Які загальноєкономічні причини необхідності кредиту?
55. У чому сутність кредиту?
56. Яка структура кредиту та її елементи?
57. Які основні принципи організації кредитних відносин?
58. Які форми і види кредиту Ви знаєте?
59. Яка функція кредиту є найбільш визнаною?
60. Як класифікується банківський кредит?
61. Хто надає споживчий кредит?
62. Якими рисами характеризується розвиток кредиту в період переходу України до ринкових відносин?
63. Що таке позичковий процент?
64. Дайте класифікацію процентних ставок за різними критеріями.
65. Як визначаються проценти за простою процентною ставкою?
66. Коли доцільно застосовувати складні проценти?
67. Що таке ризикова структура процентних ставок та від яких чинників вона залежить?
68. Які способи нарахування процентів Вам відомі?
69. Чим характерна діяльність фінансових посередників?
70. Чи всі види банків виконують посередницьку функцію на грошовому ринку?
71. Як можна відрізнити спеціалізований банк від небанківської фінансово-кредитної установи?
72. Назвіть специфічні ознаки банківської системи, які відрізняють її від інших економічних систем?
73. До якої категорії слід відносити інвестиційні банки — до банків чи до небанківських фінансових посередників і чому?
74. У чому полягає функціональна відмінність інвестиційних фондів від фінансових компаній?
75. Що таке банк?
76. За якими ознаками класифікуються банки?
77. У чому сутність пасивних та активних операцій банків?
78. Що таке кредитний ризик?
79. Які існують засоби мінімізації кредитного ризику?
80. Що таке банківські інвестиції?
81. Які ризики притаманні банківським інвестиціям?
82. Які цілі інвестиційних операцій комерційних банків?
83. Яку роль відіграє центральний банк у формуванні пропозиції грошей?

84. Які причини виникнення емісійних банків?
85. У чому полягає незалежність центрального банку і яке вона має значення?
86. Охарактеризуйте функції центрального банку.
87. У чому полягає призначення кредитів центрального банку?
88. Що таке грошово-кредитна політика?
89. Охарактеризуйте всі інструменти грошово-кредитної політики, які застосовують центральні банки.
90. Охарактеризуйте зміст регулювання банківської діяльності.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна

1. Алексеев І.В. Гроші та кредит: навч. посібн. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 312 с.
2. Ільчук П.Г. Гроші та кредит: підручник. Львів: Сорока, 2016. 410 с.

Допоміжна

3. Береславська О.І., Пернарівський О.В. Аналіз ризику та оцінка ефективності кредитних портфелів банків України. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка». 2018. № 9. С.103-110.
4. Береславська О.І. Валютно-курсова політика в умовах інфляційного таргетування в Україні. Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. 2017. № 2. С.24-36.
5. Береславська О.І. Національні гроші та криптовалюти: можливості співіснування. Наукові праці НДФІ. 2017. № 4. С.9-12.
6. Береславська О.І. Розширення конституційних функцій НБУ: за і проти. Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування. 2017. Вип. 1. С.21-28.
7. Корнелюк В.В. Системний ризик і макропруденційна політика в банківському секторі : монографія. Київ: КНЕУ, 2019. 461 с.
8. Фінансова інфраструктура України : стан, проблеми та перспективи розвитку : монографія / за заг.ред. Федосова В.М. 2016. 564 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

9. Про банки і банківську діяльність : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
10. Про Національний банк України : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
11. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14#Text>
12. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
13. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

Міжнародні видання

14. Bereslavska O., Kovalenko Y., Marhasova V. Instruments of monetary-and-credit policy in terms of economic instability. International Journal of Management (IJM) Volume 11, Issue 5, May 2020, pp. 43-53.
15. Monetary policy European Central Bank. URL: <https://www.ecb.europa.eu/mopo/html/index.en.html>
16. Beckworth D. (2019). Reflections on Allan H. Meltzer's contributions to monetary economics and public policy. Stanford: Hoover Institution Press.
17. Brault J., Khan H. (2019). The real interest rate channel is structural in contemporary new-Keynesian models. Carleton Economic Papers, No. 19-05.
18. Deutsche Bundesbank (2019). Interest rate pass-through in the low interest rate environment. Deutsche Bundesbank Monthly Report, April, pp. 43—75.
19. Gregor J., Melecky A., Melecky M. (2019). Interest rate pass-through: A meta-analysis of the literature. World Bank Policy Research Working Paper, No. 8713.
20. Hansen S., McMahon M., Tong M. (2020). The long-run information effect of central bank communication. ECB Working Paper Series, No. 2363.

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу програму з курсу
“Гроші і кредит”
для підготовки здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік та оподаткування»
освітня програма “Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика”
«Податкове консультування»

На сучасному етапі розвитку ринкової економіки посилюється важливість грошово-кредитних відносин. Кредитні гроші стають основою безготівкових розрахунків. При цьому, вагомості набувають електронні гроші та їх нові види. Мова йде про крипто гроші, які стали популярними у XXI столітті і, за оцінками фахівців, в майбутньому можуть замінити національні гроші.

Суб'єктами грошових відносин є банки, які надають послуги з кредитування економіки, а також домогосподарств. Не останню роль у розвитку грошово-кредитних відносин займає центральний банк, який здійснює нагляд за діяльністю банків та проведення ними різноманітних операцій. Також на розвиток грошово-кредитних відносин здійснюють вплив небанківські фінансові інституції.

В Україні був створений один наглядовий орган - мегарегулятор в особі Національного банку України, який буде здійснювати регулювання діяльності банків та небанківських фінансових інституцій.

У зв'язку з викладеним особливого значення набуває вивчення дисципліни «Гроші та кредит», при підготовці економістів для підприємств усіх галузей народного господарства, банків, небанківських фінансово-кредитних інституцій. Структурно до складу дисципліни входять основні теми, які дають знання та практичні навички у галузі становлення та розвитку грошово-кредитних відносин, механізму формування пропозиції грошей та їх вартості, організації банківської діяльності та небанківських фінансових інституцій, а у сфері діяльності центрального банку.

Робоча програма має логічну побудову, що дозволяє засвоїти сутність таких понять, як «гроші», «кредит», «грошовий оборот», «грошова маса», «банк», «центральный банк» та інші, відповідає вимогам щодо підготовки методичної документації такого рівня та заслуговує на схвальну оцінку і може бути рекомендована для впровадження в освітній процес.

Рецензент:

д.е.н., професор кафедри
фінансових ринків

Ю.В.Коваленко

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу програму з курсу
“Гроші і кредит”
для підготовки здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік та оподаткування»
освітня програма “Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика”
«Податкове консультування»

Робота програма з дисципліни «Гроші і кредит» розроблена відповідно до навчальних планів для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Облік, податковий аудит та бізнес аналітика», «Податкове консультування».

Вивчення дисципліни «Гроші і кредит» спирається на знання здобутих у процесі вивчення багатьох загальнотеоретичних дисциплін. Водночас дисципліна поглиблює і конкретизує здобуті знання і слугує основою для вивчення інших спеціальних дисциплін.

Останнім часом значною мірою трансформувалися умови функціонування всіх складових ланок економіки, в тому числі і в першу чергу – сфери грошових та фінансових відносин у суспільстві.

Трансформація економічних відносин, динаміка підприємницької діяльності вимагають наявності фахівців, які знаються на основах теорії грошей та кредиту і, водночас, підвищують свої компетентності при використанні нормативних актів, які регламентують практику грошово-кредитних відносин в країні.

Робоча програма побудована з відповідною логічною послідовністю, охоплює тематику грошових відносин, кредитних відносин, регулятивну діяльність центрального банку та діяльність небанківських фінансових установ.

Робота програма може бути рекомендована для впровадження в освітній процес.

Рецензент:

к.е.н., доцент кафедри банківської
справи та фінансового моніторингу

Н.В. Москаленко

